

Torsten Schack Pedersens tale ved juleaften i Mindelunden

Taler

Torsten Schack Pedersen
Minister, samfundssikkerhed og
beredskab

Dato

24. december 2024

Sted

Mindelunden, Ryvangen

Omstændigheder

Talen blev holdt juleaften i Mindelunden i Ryvangen, hvor faldne modstandsfolk blev markeret og mindet.

1 Kære alle,

Det er en stor ære at tale til jer på denne juleaften i Mindelunden.

5 Her til eftermiddag mindes vi alle dem, som gav deres liv for Danmark under frihedskampen 1940 til 1945.

Næsten hvert år siden 1946, har vi danskere mødtes her juleaftensdag. Hvert år har det været vigtigt at mødes, mindes og erindre.

10

I år er ingen undtagelse. Måske endda endnu vigtigere end det har været i mange år.

15

For selvom anden verdenskrig ligger langt tilbage i historien. Så er historien ikke kun et minde om fortiden. Historien bidrager til vigtig læring, som vi både skal tage til os nu og i fremtiden.

20

I 1921 – 55 år inden jeg selv kommer til verden – bliver Christian Ulrik Hansen født. Det gør han, ligesom jeg i Farsø, Vesthimmerland. Det kan muligvis være en overraskelse for nogen, da jeg primært er Thybo.

I sit alt for korte liv nåede Christian at gennemføre en studentereksamen, gå et par måneder på Støvring Højskole og påbegynde sit teologistudie.

25

Men hans liv tog en drejning, da han valgte at tage kampen op mod besættelsesmagten. Det gjorde han ved at danne en sabotagegruppe under

Holger Danske og deltage i sabotageaktioner mod besættelsesmagten i Jylland. Christian Ulrik Hansens drøm var et Danmark i frihed og fred.

- 30 Selvom Christian og mange andre danskeres heroiske handlinger kom med den ultimative pris, så var troen på det gode urokkelig – selv i de sidste timer.

I sit afskedsbrev til kammeraterne skrev han således:

- 35 Når man, som jeg er ung og elsker Livet, er det tungt at sige farvel. Tungt at sige farvel til den Pige, man holder af, de Kære derhjemme og Vennerne. Det er tungt, men det er langt fra Meningsløst. For at folk skal kunne leve, må nødvendigvis nogen dø.

- 40 Vi er alle endnu Soldater ved Fronten – vi har alle valgt at kæmpe her med Livet som Indsats, for det ved vi er Frihed, Sandhed og Ret.

Christian blev henrettet her i Ryvangen den 23. juni 1944. Kun 23 år gammel.

- 45 Som samfund må vi aldrig glemme frihedskæmpernes indsats for Danmark og konsekvenserne af totalitære ledere og regimers ødelæggelser. Det gælder særligt, når vores frihedskæmpere fra 2. verdenskrig er borte, og dem, som husker årene, bliver færre og færre.

- 50 Per Sonne, ligeledes fra Farsø, Vesthimmerland, kommer også til verden i 1921. I maj 1944 blev han som modstandsmand fanget af Gestapo. Fra sit fangenskab sendte han et brev til sin far i sommeren 1944. Et brev, der med al tydelighed viser, hvordan en frihedskæmper tænkte på sine medmennesker – selv i nødens stund.

- 55 Det var vel nok en dejlig Pakke, jeg fik den. 27. juli, men I skal nu ikke sende mig hele jeres Tobaksration, skrev Per Sonne til sin far.

- Herefter markerede han et ydmygt ønske om en Tube Tandpasta og et Stykke
60 Sæbe samt endelig nogle tændstikker.

Han bemærkede humoristisk, at tobak ikke er meget værd uden ild. Brevet slutter med et håb om snarligt gensyn.

9 dage senere bliver han myrdet sammen med andre frihedskæmpere under en transport mellem Roskilde og Ringsted. Kun 23 år.

70 Både Christian Ulrik Hansens og Per Sonnes liv er hædret ved Mindelunden i Farsø. Men de hviler begge her i Det Store Gravfelt.

Hvorfor er deres historier vigtige? De viser os, at noget er værd at kæmpe for. Deres ofre er uendeligt langt fra meningsløse. Vi vil altid huske jer for jeres kærlighed og for at sætte Danmark over jeres egne behov.

75 I dag hylder vi Per og Christian og alle de mænd og kvinder, som kæmpede mod mørket og for frihed.

80 I år er det 35 år siden Berlinmuren faldt. En skelsættende begivenhed, som skabte håb for fred og fremgang.

Dengang var jeg bare en ung knægt, men jeg kan stadig huske den bølge af tro på fremtiden og følelsen af sammenhold, som strømmede ind over Europa.

85 Siden er der sket meget, og når jeg ser på verden i dag, er det desværre med mindre naiv tro på, at mine børn skal opleve en verden i fred, frihed og fordragelighed.

90 Vi ser øgede geopolitiske spændinger. Ruslands invasion af Ukraine er på sit 3. år, og der er igen uro i Mellemøsten.

Generelt står vi danskere over for en ny virkelighed med alvorlige og komplekse trusler, som stiller nye krav til den brede samfundssikkerhed.

95 Enden på historien synes aflyst. Den idealistiske tanke om den endegyldige sejr til det liberale demokrati virker langt borte.

100 Men selvom verden igen er forandret, så er der stadigvæk meget at kæmpe for. Og allerede nu skal vi som samfund i endnu højere grad kunne tage vare på egen sikkerhed, end vi har været vant til.

I slutningen af november rejste jeg til Ukraine, hvor jeg bl.a. deltog i en transportkonference. De kedelige politiske detaljer vil jeg dog spare jer for. Efter

105 det faglige program havde vi en rigtig hyggelig middag, hvor vi et øjeblik kunne forfalde til at glemme den virkelighed, som landet lige nu står i.

Da seancen lakkede mod enden, blev vi spurgt, om vi ville se et tog, som jeg forestillede mig var den ukrainske regeringens evakueringstog. Her tog jeg
110 grueligt fejl.

Toget var i virkeligheden det hospitalstog som fragtede sårede fra krigens front til Kievs store hospitaler. Et forfærdeligt syn, som jeg aldrig vil glemme. Og selvom jeg har fortalt historien nogle gange, så kan jeg mærke, at det stadigvæk
115 påvirker mig. Det viste med al tydelighed omkostningerne af ondskab. De billeder er med mig for evigt.

Kampen for frihed er ikke gratis. Det må vi aldrig glemme. Fra historierne om den danske frihedskamp til ukrainernes kamp for et frit Ukraine.

120 I en dansk kontekst husker jeg også et øjeblik for cirka 10 år siden, da vi stemte for en vigtig aftale om støtte til vores veteraner. Her rejste to veteraner sig i salen og gjorde honnør. Den slags ytringer er selvfølgelig forbudte i vores Folketing, men her måtte vi gøre en undtagelse.

125 For vi skal ikke kun huske dem, som har kæmpet frihedskampen. Vi skal også passe på dem, som stadig er blandt os. Derfor er jeg også rigtig stolt af den seneste veteranaftale, der styrker muligheder for at få hjælp til PTSD.

130 I aften, når vi nyder julemaden og de hyggelige stunder med familie og venner, så håber jeg, at I ligesom mig vil sende en særlig tanke til dem, som har valgt at sætte livet på spil. Til kampen mod mørket. Fra forfærdelighederne i krigstidens Frøslevlejr til krigens front.

135 Her til slut vil jeg igen citere Christian Ulrik Hansens afskedsbrev.

Så farvel da danske Dreng. Under Dannebrog – Korsets Fredstegn i Blodets Flammelue – har vi levet. Vi vil også dø under det. Så bliver da disse tre: Tro, Håb og Kærlighed – men størst blandt det er Kærlighed.

140 Lad geværskalverne knitre, lad dem piske og pine, lad kun Langfredagsmørket sænke sig over Landet – vi lurar dem i Påskemorgen, den fyldte sol frembryder

den kulsorte Sky.

145

Alle dem, som viede deres liv til frihedskampen, har vist os, hvad det betyder, når man sætter sig over egne behov og kæmper for det gode.

150

Danmarks frihedskæmpere. Æret være jer og jeres pårørende. Både de som er gået bort og dem som er blandt os. Jeres handlinger og ord fylder os med håb for fremtiden.

Og den idé, de liv, den inspiration, der fyldte jer, vil leve videre.

155

Vi skal for altid lade os inspirere af jeres mod og jeres kærlighed.

Jeg ønsker alle en glædelig jul.

Kilde

160

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

165

Mindetale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/torsten-schack-pedersens-tale-ved-juleaften-i-mindelunden-2024>

170

175

180